

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला
मनसुन आपतकालीन कार्य योजना - २०७६

विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैह्र प्राकृतिक विपद्बाट सर्वसाधारणको जिउज्यान र सार्वजनिक, निजि तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्नु राज्यको दायित्व रहन्छ। वर्षायामको प्रारम्भसँगै बाढी, पहिरो, डुबान हावाहुरी, चट्याङ्ग, आगलागी, हिमपात, सडक दुर्घटना र महामारी जस्ता घटनाका कारण यस जिल्लामा समय समयमा जनधनको क्षति हुने गरेको छ। यस्तो क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा कार्य गर्ने सबै सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरूले मनसुन विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना बनाई तयारी अवस्थामा रहेका छन्। यस क्षेत्रमा कार्यरत सम्बन्धित सरोकारवाला निकायबाट प्राप्त विवरणको आधारमा मनसुन आपतकालीन कार्ययोजना २०७६ तयार गरिएको छ। र विपद् जोखिम न्यूनिकरण खोज तथा उद्धार र राहत लगायतको कार्यहरू यसै कार्ययोजना अनुसार हुने छन्।

सि.नं	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगि निकाय	समय	कै.
१	बाढी, पहिरो तथा डुबानको जोखिममा रहेका वस्तीहरूको पहिचान गरी पूर्व सूचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यममा प्रचार प्रसार गर्ने।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति। जिल्ला सुरक्षा समिति। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू।	स्थानीय समुदाय पत्रकार महासंघ, जुम्ला (सूचना तथा संचार सेवा प्रदायक संस्थाहरू)	मनसुन अवधि भर निरन्तर	
२	१. औजार सहितको आवश्यक न्युनतम सामग्री सहित खोज तथा उद्धार कार्यमा खटिन तयारी अवस्थामा रहने। २. आ-आफ्नो Heavy Equipments आवश्यक पर्ना साथ प्रयोगमा ल्याउन मिल्ने र सक्ने गरी रणनीतिक स्थानमा राख्ने।	● सडक डिभिजन कार्यालय, जुम्ला। ● स्थानिय तह सबै	● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति। ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति।	मनसुन अवधि भर निरन्तर	
३	आ-आफ्नो स्तरमा मनसुन प्रतिकार्य पूर्व तयारी योजना तर्जुमा वा अध्यावधिक गरी Wed Side समेतमा राखी NEOC मा जानकारी पठाउने।	● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,	● जिल्लामा रहेका विपद्सँग कार्य गर्ने ● सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरू	मनसुन अवधि भर निरन्तर	
४	District Emergency Operation Center-DEOC लाई तयारी राख्ने	● जिल्ला प्रशासन कार्यालय	● गृह मन्त्रालय राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य सन्चालन केन्द्र, ● जिल्ला सुरक्षा समिति	● मनसुन अवधि भर निरन्तर	
५	राहत सामग्रीहरू जिल्ला एवं स्थानीयस्तरमा भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने।	● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	● खाद्य संस्थान, उद्योग बाणिज्य संघ,	● निरन्तर	
६	Disaster Preparedness & Response Plan (DPRP) अद्यावधिक गर्ने।	● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	● विपद् व्यवस्थापनमा कार्यरत संघ संस्था	● श्रावण मसान्त सम्म	
७	विपद् व्यवस्थापन कोषमा न्युनतम रकम राख्ने।	● जिल्ला प्रशासन कार्यालय	● गृह मन्त्रालय	● निरन्तर	

		● स्थानीय तह	● संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	
८	सुरक्षा निकाय तयारी अवस्था रहने	● जिल्ला सुरक्षा समिति	● गृह मन्त्रालय	● निरन्तर
९	नदीको बहाव मापन गरी जानकारी दिने	● जल तथा मौसम विभाग शाखा कार्यालय, जुम्ला	● जिल्ला प्रशासन कार्यालय	● निरन्तर
११	विपद् सम्बन्धि फोकल पर्सन तोक्ने	● जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह	● संचार जगत प्रचार प्रसार गर्ने ।	● जि.प्रशासन कार्यालय को वेब साइटमा उब्लोड गर्ने ।
१२	मानविय र अन्य राहत तथा उद्धार सामाग्रीहरूको भण्डारण गर्ने ।	● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार ● स्थानीय तह सबै	● गृह मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय,	● मनसुन अवधि भरी

(क) नेपाल प्रहरी तर्फ;

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	प्रगति विवरण	कै
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा (Focal Person) तोक्ने	जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला	-	प्र.नि.प्रकाश कुमार के.सी.लाई तोकिएको	
२	मनसुनवाट उत्पन्न हुन सक्ने बाढी पहिरो जस्ता विपदलाई मध्यनजर गरी आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने सम्भावित जोखिम युक्त स्थानहरूको अध्ययन एवं पहिचान गरी सोही अनुसार जनशक्ति तथा आवश्यक उद्धार उपकरणहरू तयारी हालतमा राख्न लगाउन जिल्ला विपद व्यवस्थापन लगायत मातहत प्रहरी ईकाईहरूमा निर्देशन गर्ने ।	जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	यस कार्यालय तथा मातहत प्रहरी ईकाई लगायत जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिलाई तयारी हालतमा राख्न निर्देशन दिईएको ।	
३	प्रकोप जन्य घटनाहरूको सूचना संकलन तथा उद्धार प्रति कार्यलाई छिटो छरितो बनाउनका लागि जिल्ला भित्र रहेका स्थानिय तहमा वडा स्तर सम्म निर्वाचित जनप्रतिनिधि लगायत सम्बन्धित व्यक्तिहरूको नाम सम्पर्क नं. संकलन गर्ने	जि.प्र.का. लगायत ई.प्र.का.प्र.चौ.	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	संकलन भईसकेको ।	
४	विपदका समयमा विस्थापितहरूलाई सुरक्षित स्थानहरूमा स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थानहरूको पहिचान गरी त्यस्ता स्थानहरूको अभिलेख र स्थानको क्षमता अध्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला	जि.प्र.का. , जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	स्थानको पहिचान गरि अभिलेख राखिएको ।	
५	विपदको समयमा गरिने खोज तथा उद्धार पुनःस्थापना एवं व्यवस्थापन कार्यलाई सहज तथा प्रभावकारी बनाउनका लागि जिल्लामा रहेका सरकारी तथा गैर-सरकारी निकायहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	जि.प्र.का. जुम्ला	जि.प्र.का. , जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	अध्यावधि गरिएको ।	
६	जिल्ला अन्तर्गत यातायात तथा सवारी साधनको सहज पहुँच भौगोलिक दृष्टीकोणले सुरक्षित र विपद प्रभावित ईलाकाको नजिक हुने गरी विपद उद्धार तथा राहत सामाग्री भन्डार गृह (वायर हास) स्थापना गर्न उपयुक्त	जि.प्र.का. जुम्ला	जिप्रका , जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	अध्यावधिक गरिएको ।	

	स्थानको रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने ।				
७	जिल्ला अन्तर्गतका प्रहरी कार्यालय तथा अन्य निकायहरूमा विपद प्रतिकार्यमा प्रयोग हुने चालु अवस्थामा रहेका डुगा (Boat) हरुको रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने	जि.प्र.का. जुम्ला	जिप्रका जुम्ला	यस जिल्लामा डुगा प्रयोग हुने स्थान नरहेको र डुगा पनि नरहेको	
८	जिप्रका जुम्ला तथा मातहत प्रहरी ईकाईहरू समेतले विपदलाई मध्यनजर गरी मनसुनबाट हुन सक्ने क्षेत्ति न्युनिकरण गर्न निम्नानुसार कार्य गर्ने । १. जिप्रका तथा मातहत प्रहरी कार्यालयमा तालिम प्राप्त पौडी खेलन दक्ष प्र.क. २० जना र अन्य १० जना तथा डुगा चलाउन सक्ने २ जना लाई मनसुनबाट हुन सक्ने सम्भावित घटनामा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध उद्धार सामाग्री सहित तत्काल परिचान हुने गरी तयारी हालतमा राख्ने । २. सरोकारवाला अन्य निकायहरूसँग समन्वय गरी मुख्य Dry नदीहरूमा बढन सक्ने बाढीको अनुगमन गरी पुर्व सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने र सोको जानकारी जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिलाई दिने । ३. जोखिम रहेका वस्तीहरूको पहिचान गरी सोही अनुसार सूचना सम्प्रेषण गर्न स्थानीय संचार माध्यम प्रयोग गर्ने । ४. विपद प्रतिकार्य समुहलाई विपदका समय तत्काल परिचान गर्न जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत अन्य सरोकारवाला निकायसँग समन्वयन गर्ने । ५. जिल्ला अन्तर्गत विपद व्यवस्थापन गुल्महरूमा आधुनिक उपकरणहरू एवं औजारहरू प्रयाप्त नभएमा पनि स्थानीय स्तरमा उपलब्ध उद्धार सामाग्री सहित तत्काल खटिन सक्ने गरी स्टेनवाई रहने ।	जिप्रका जुम्ला र विपद व्यवस्थापन गुल्म	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति नेपाली सेना सशस्त्र प्रहउरी बल तथा जिल्ला स्थित रहेका अन्य सरोकारवाला निकायहरू	तयारी अवस्थामा राखिएको ।	
९	Contingency Plan तयार गरी उद्धार टोलीलाई समय-समयमा Dry practice गर्ने ।	जिप्रका जुम्ला र विपद व्यवस्थापन गुल्म	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत जिल्ला स्थित अन्य जिम्मेवार निकाय	Dry Practice गर्ने गरिएको ।	

२. विपद्को समयमा तुरुन्त परिचालन गर्न तयारी अवस्थामा राखिएको नेपाल प्रहरी तर्फ तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको बिवरण ।

तालिम प्राप्त

प्र.ना.उ.	प्र.नि.	प्र.ना.नि.	प्र.स.नि.	प्र.ह.	प्र.ज.	जम्मा	कै.
-	-	१	१	५	२६	३३	

अन्य परिचालन जनशक्ति

प्र.ना.उ.	प्र.नि.	प्र.ना.नि.	प्र.स.नि.	प्र.ह.	प्र.ज.	जम्मा	कै.
१	२	३	१०	२५	३९	८०	

(ख) सशस्त्र प्रहरी बल तर्फ:-

मनसुन पूर्व तयारीको लागि सशस्त्र प्रहरी बल नेपालमा भई रहेका कार्यहरूको बिबरण;

सि.नं.	क्रियाकलाप	अपेक्षित परिणाम	कार्यान्वयन गर्ने कार्यालय	कै.
१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सबै कार्यालयहरूमा खोज तथा उद्धारका आधारभुत उपकरणहरू सहित उद्धार टोली Stand By राखिएको ।	स्थानीयस्तरमा तत्काल विपद् प्रतिकार्य गर्न प्रभावकारी हुने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण कार्यालयहरू ।	
२	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त नगरेका सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरूलाई समय समयमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धि अनुशिक्षण तालिम कार्यक्रम संचालन गरिरहेको	दक्ष जनशक्तिका साथ साथै अन्य सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कर्मचारीहरूलाई समेत विपद् सम्बन्धि कुनै पनि घटनाहरूमा परिचालन गर्दा कामकारवाहीमा सहज हुने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय बाहिनीहरू तथा सबै युनिटहरू ।	
३	मनसुनको समयमा हुन सक्ने समभावित विपद्मा प्रभावकारी कार्य सम्पादनको लागि सरोकारवाला निकायहरू बीच समन्वय गर्ने गरिएको ।	विपद् व्यवस्थापन कार्यको सम्पादनमा सहजता आउने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण कार्यालयहरू ।	
४	स्थानीय स्तरमा रहेका विद्यालय, क्लब महिला समुह, बन उपभोक्ता समुह आदिमा विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा पुर्व तयारी सम्बन्धि अनुशिक्षण तालिम संचालन गर्दै आईरहेको । हालसम्म १२२४५७ जनालाई प्रशिक्षण दिईएको र २०७५ सालमा ४११४३ जनलाई प्रशिक्षण गराईएको ।	स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन बारेमा जानकारी एवं चेतना बढने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण प्रदेश स्तरीय विपद् उद्धार टिम ।	
५	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र प्रादेशिक आपतकाली कार्य संचालन केन्द्रहरू तथा जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रहरूमा आवश्यकता अनुसार संचार	नेपाल भरी हुने तथा हुन सक्ने घटनाहरूको सूचनाहरू यथासिघ्र जानकारी भई चुस्त प्रतिकार्यना सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय बाहिनीहरू तथा जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी नेपाल कार्यालयहरू ।	

	तालिम प्राप्त जनशक्तिहरु परिचालन गरिएको ।			
६	विपद् उद्धार टोली लगायत सम्पूर्ण सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका ईकाईहरुले मनसुन शुरु हुन पुर्व आफ्नो जिम्मेवारी ईलाकामा स्थानीय प्रशासन लगायत विभिन्न सरोकारवाला निकायहरु समन्वय गरी कार्य गरि रहेको ।	योजना बद्ध रुपमा कार्यहरु संचार गर्न सघाउ पुग्ने साथै संवेदनशिल ईलाकाहरुको अग्रिम पहिचालन भई आवश्यक तयारी हुन ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रदेश स्तरीय विपद् उद्धार जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कार्यालयहरु ।	
७	प्रत्येक युनिटमा विपद् व्यवस्थापन टोली उपलब्ध उद्धार सामाग्रीहरु सहित Stand By राख्ने व्यवस्था मिलाईएको ।	विपद् पश्चात तुरुन्त प्रतिकार्यलाई लागि परिचालन हुन ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण कार्यालयहरु	
८	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग,जल विज्ञान महाशाखा/बाढी पूर्व अनुमान शाखाबाट प्रकाशित हुने बाढी सम्बन्धि बुलेटीन सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण युनिटहरुमा आवश्यक तयारीका लागि विगतमा पठाउने गरेकोमा यस वर्ष पनि पठाईएको ।	बाढी पूर्व अनुमान गरी आवश्यक तयारी गर्न सहज हुने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण युनिटहरु ।	

३.विपद्को समयमा तुरुन्त परिचालन गर्न तयारी अवस्थामा राखिएको सशस्त्र प्रहरी बल तर्फ तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको बिबरण ।

स.प्र.उ.	स.प्र.ना.उ.	स.प्र.नि.	स.प्र.ना.नि.	स.प्र.स.नि.	स.प्र.ह.	स.प्र.ज.	जम्मा	कै.
-	-	२	-	१	१	४	८	

अन्य परिचालन हुने जनशक्ति

स.प्र.उ.	स.प्र.ना.उ.	स.प्र.नि.	स.प्र.ना.नि.	स.प्र.स.नि.	स.प्र.ब.ह.	स.प्र.ह.	स.प्र.स.ह.	स.प्र.ज	जम्मा	कै.
-	-	१	१	१	३	५	९	१५	३५	

४.नेपाली सेना तर्फ:- २४ नं. बाहिनी अड्डा जुम्ला र नन्द बक्स गण जुम्ला रहेको विपद्को बेलामा समन्वयन गरी आवश्यकता अनुसार उद्धार सामाग्री तथा जनशक्ति उपलब्ध हुने गरेको ।

५.सुरक्षा निकायहरु तथा DEOC मा रहेका विपद् उद्धार सामाग्रीहरु निम्नानुसार रहेको ;

सि.नं.	सामानहरुको नाम	साबुत	बेसाबुत	जम्मा	कै.
१	साबेल/पिक	७८	-	७८	
२	गैटी	४०	-	४०	
३	पिकअप गाडी	२	१	३	
४	लाईफ ज्याकेट	५५	-	५५	
५	बेल्चा	११०	-	११०	
६	डोरी	११	-	११	

७	टयुब	१५	-	१५	
८	घन	७	-	७	
९	हतौडा	५	-	५	
१०	स्टेचर	२१	-	२१	
११	मेघा फोन	९	-	९	
१२	Line Rope	५० मिटर	-	५० मिटर	
१३	Ring Life buoys (Rescue Buoy)	१ पिस	-	१ पिस	
१४	Auto lock Carabineer	२ पिस	-	२ पिस	
१५	big Pulley	२ पिस	-	२ पिस	
१६	Wedge Throw Bag	३ पिस	-	३ पिस	
१७	Waist Harness	२ पिस	-	२ पिस	
१८	Water Helmet	२ पिस	-	२ पिस	
१९	Big Water V Type PFD Life Jacket	१ पिस	-	१ पिस	
२०	River Knife	३ पिस	-	३ पिस	
२१	Life Jacket Normal	३ पिस	-	३ पिस	
२२	फरुवा	२ थान	-	२ थान	
२३	हेल्मेट	४२	-	४२	
२४	पन्जा	१६	-	१६	
२५	लेदरको सुजर जुता	६	-	६	
२६	त्रिपाल सानो	९	-	९	
२७	त्रिपाल ठुलो	७	-	७	
२८	फायर इन्टुडगोसर	१०	-	१०	
२९	आलमोनियम बाल्टी ठुलो	६	-	६	
३०	ऐ.ऐ. सानो	८	-	८	
३१	बन्चरो सादा	७	-	७	
३२	बन्चरो खुर्पे	३	-	३	
३३	फायर सुट	१०	-	१०	
३४	स्टीक रोप आलमोनियम	२	-	२	
३५	स्टीक रोप आलमोनियम	१	-	१	काटुन
३६	फायर रोप लेदर	६	-	६	
३७	हाइड्रोलिक पम्प	१	-	१	
३८	वायर कटर	३	-	३	
३९	हेट लाईट	५	-	५	

४०	प्लाष्टिक पानी बुट	१४	-	१४	
४१	आएरम्याक्स ३	३	-	३	
४२	आएर चेस्त गार्ड	२	-	२	
४३	हावा भर्ने सिलिन्डर	१	-	१	

विपद्को लागि सम्पर्क नम्बर

स्थानीय तह

सि.न.	स्थानीय तह	प्रमुख	सम्पर्क नम्बर	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	चन्दननाथ नगरपालिका	कान्तिका सेजुवाल	९८५८३२२२३०	लक्ष्मिचन्द्र न्यौपाने	९८४८३०३०१२
२	हिमा गा.पा.	रज बहादुर शाही	९७४८९०६०६७	लोक प्र.उपाध्याय	९८४८३०२०६२
३	पातारासी गा.पा.	लछ्मीमन बोहोरा	९७५८९००२९८	टेक बहादुर बुढ्यापा	९८४८३००९८३
४	गुठिचौर गा.पा.	हरि बहादुर भण्डारी	९८५८३२२९९६	अम्मरराज गिरी	९८४८३०३०१२
५	तिला गा.पा.	रतननाथ योगि	९८५८३२०९३७	जग बहादुर बस्नेत	९८५८३६६२६६
६	कनकासुन्दरी गा.पा.	नरविर रावत	९८५८०५०२८०	दामोदर प्रसाद आचार्य	९८४८०८३४९६
७	तातोपानी गा.पा.	नवराज न्यौपाने	९७५८९०७८६९	अंगराज डाँगी	९७४८९०९२४७
८	सिजा गा.पा.	देवल सिंह रावत	९८५९०९२२९४	धर्मराज न्यौपाने	९८४९६४९३८४

स्थानीय प्रशासन

सि.नं.	कार्यालयको नाम	पद	प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ.	दुर्गा बज्राडे	९८५८३२७७७७	देवेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ	९८५८३२०३८०
२	नन्दा बक्स गण	प्र.से.	दिवाकर रायमाझी	९८५९९७९०३३	दयाराम महतो	९८६०२३९७९०
३	सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३३ गण	स.प्र.अ.	रोशन श्रेष्ठ	९८६४३५७५२२	दिल प्रसाद भट्ट	९८४९२७४४६९
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ.	सिताराम रिजाल	९८५८३२५५५५	प्रकाश के.शी.	९८५८०९०३४३